

Hadobás Pál

Átadták a Borsodi Tájház legújabb kiállítását

2013. június 12-én került átadásra a „**Borsodi Földvár interaktív bemutatóhely, és gasztropince látogatóközpont**” című kiállítás a Borsodi Tájház Vadászy házának újonnan épült épületrészében. A beruházást Edelény Város Önkormányzata a **Turisztikai attrakciók fejlesztése** című, **ÉMOP-2.1.1/B-09-2009-0023** jelű pályázaton nyert pénzből valósította meg. A projekt összköltsége 70.992.625,- Ft, a támogatott összeg ennek 85 %-a: 60.343.731,- Ft. A projekt keretében a Borsodi Tájház Vadászy házának istállórésze lebontásra, majd (kívülről) ugyanabban a formában felépítésre került. A vizesblokkal ellátott, belül galériás terem alsó szintjén a tájház mellett lévő Borsodi Földvár fennállásának időszakával kapcsolatos kiállítás nyert elhelyezést, a galérián technikai eszközökkel felszerelt előadóterem került kialakításra, a pincében a helyi szőlő- és borkultúrát mutatják be, az udvaron pedig történelmi játéktér van.

Az új kiállításnak négy helyszíne van. Az **első** maga az államalapítás kori földvár, ahol ismertetik a vár szerepét a világi és egyházi közigazgatásban, a sáncok megépítése előtt fennállt magyarok lakta 10. századi település életét, valamint az 1987 és 1999 között végzett régészeti feltárás eredményeit.

Légi felvétel a Borsodi Földvárról

A **második** helyszín a Vadászy ház udvarán kijelölt gyülekezési pont, ahol táblák adnak felvilágosítást a földvarról, a korabeli fegyverekről és ruházatról, a szöveg mellett illusztrációkkal. Itt nyert elhelyezést a fiatalabb korosztály számára a történelmi játéktér, ahol a „lovagi erények”bizonyítását szolgáló próbatételeken (bátorság, erő, gyorsaság, ügyesség, okosság) keresztül ismerik meg a vitézzé válás folyamatát.

- **BÁTORSÁG** próbája: állványzattal rendelkező, sűrű bozótost jelképező, befűzött rudak között kell átkelni.
- **ERŐ** próbája: petrencs rúd felemelése vagy akadályt képező szikla elgördítése.
- **GYORSASÁG** próbája: körben forgó bábu ütése elől kell elhajolni minél fürgébben.
- **ÜGYESSÉG** próbája: stilizált „patakon” kell átkelni farönkökön egyensúlyozva.
- **OKOSSÁG**: írásjelek megfejtése. Egy térkövekből kirakott 4x4 m-es területen kell lóugrásban haladva kilépni „*Edelény*” nevét. A nevet középkori kódexírás betűivel írták, és elrejtették más írásjelekkel kirakott kövek között.

Az udvari gyülekezési hely

Az udvaron lehetőség van tradicionális fegyverek kipróbálására, (íjlövészet, fokos és kopjahajtás, lándzsadöfés). Az elhelyezett installációkhoz rendelt információs táblák honfoglalás kori ruhát viselő férfi és női alakok.

Az udvar egy pontján **füves kert került** kialakításra, olyan gyógyfüvekkel, melyeket az adott korban használtak.

Gyógynövények a „füves” kertben

A lovag halála kapcsán az Árpád-kor temetkezési szokása is bemutatásra kerül. Egy gótikus sírkövet is elhelyeztek az udvaron.

A **harmadik** helyszín az új épületrész alsó tere, ahol elhelyezést nyert a Borsodi Földvár és a 10. századi település makettje, a szalonai templom néhány korabeli freskójának fotója, Szent László király életét bemutató freskóimitációk, valamint Reviczky Gyula Edelény a holtig hű szerető című költői elbeszélésének két főhőse, **Edelény vitéz** és **Ilona hercegnő**, Szent László király leánya, gyermek és ifjú korában, bábú alakjában, korabeli öltözékben. A korban használt hangszerek is bemutatásra kerülnek, melyek hangja meghallgatható számítógép segítségével, valamint virtuális sétára nyílik lehetőség, mely során a földvár teljes területét végigjárhatják a látogatók.

Részlet a kiállításból

Három freskó forgatható ki a tablón

A **negyedik** helyszín a gasztropince, ahol Edelény szőlőhegyei-nek borkultúráját, neves szülöttjét, Miklós Gyula (az 1963-tól Edelényhez tartozó Finkén született) szőlész-borászt, és a rokoni szálon Edelényhez is kötődő Lónyay Ferenc szőlész-borászt mutatják be, valamint az adott korban használt ivóedények is láthatók a pincében. Rendezvények alkalmával a helyi borok és pálinkák kóstolására is lehetőség nyílik.

A gasztropince

Az új kiállítás lehetővé teszi a honfoglalás, az államalapítás és a magyarok életének jobb megismerését a tatárjárásig. A gyerekek és a felnőttek is játszva ismerhetik meg az adott kort. Egy-egy terület (gasztronómia, korabeli fegyverek alkalmazása, honfoglalás, gyógynövény ismeret stb.) iránt érdeklődő kiscsoportok megalakítása tovább növelheti a tájház és a magyar történelem iránti érdeklődők számát, élő kapcsolat kialakítása válik lehetővé az érdeklődő közön-séggel.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.